

Táto knižnica je srdce mesta

Rozhovor s Timoteou Vráblovou

Jedným z členov odbornej poroty na jubilejnom desiatom ročníku festivalu Zázračný oriešok, ktorá hodnotila najlepšie rozhlasové rozprávky, bola aj Timotea Vráblová, prezidentka Slovenskej sekcie Medzinárodnej únie pre detskú knihu. Je samostatnou vedeckou pracovníčkou Oddelenia literárnej hostórie SAV. Prednáša detskú literatúru a psychológiu detského diváka na Katedre bábkarskej tvorby VŠMU v Bratislave. Lektoruje semináre a workshopy tvorivého čítania a písania doma i v zahraničí. Okrem toho je aj zakladateľkou festivalu Knižné hody. Skrátka jej život a práca sú úzko spojené s literatúrou pre deti a najmä s rozprávkami. Aj preto nemohla chýbať na Oriešku.

Rozprávka – to je, myslím si, Vaším veľkým životným údelom a poslaním v dobrom slova zmysle.

Rozprávka je vlastne takým večným odkazom na to, čo nás spája, čo nás spája s našou minulosťou, ale aj to, čo nás spája s tými generáciami, ktoré prídu. Pretože v tomto zmysle je rozprávka akoby nemenný jazyk, ktorý nám hovorí o tom, ako môžeme prežiť svoj život dobre alebo ako ho môžeme prežiť zle.

Na Zázračnom oriešku ste zasadli do odbornej poroty, kde načúvate rôznym ukážkam, celým hrám rozhlasovým, hodnotíte ich, vyberáte toho víťaza, ktorý sa vylúpnie z toho zázračného orieška. Ja by som chcela vedieť Váš pohľad na to: v čom je iné, ako sa pozeráť na literárny text a ako na počúvanie rozhlasového textu?

Pre mňa to nie je iné, pretože s rozhlasovou tvorbou mám kontakt snáď od začiatku môjho vnímania literatúry, ale je to naša ako keby druhá časť vnímania príbehov. Pretože rozhlasový príbeh je veľmi dôležitý práve kvôli tomu, že kultivuje naše vnímanie počutého. Rozprávačstvo, nielen v tej rozhlasovej podobe, ale aj v podobe rozprávačov je niečo, čo je od nepamäti ľudstva. Takže aj kontakt s rozhlasovou rozprávkou je veľmi prirodzený a mal by patriť k nášmu životu.

Je vo Vašom živote stále prítomný nejaký možno detský hrdina, ktorý na Vás občas vyskočí, zamáva Vám a zavedie Vás na správnu cestu?

Určite áno. V niektorých situáciách si pripomínam hrdinov ako je Nebojsa (smiech). Veľmi veľa udalostí v mojom živote, keď som sa potrebovala tak trochu povzbudiť, tak som vychádzala zo Smelého zajka, samozrejme, tých rozprávok by bolo oveľa viac. Určite aj pre mňa je rozprávka funkčná aj v mojom každodennom živote.

Piešťany sú typické svojou úžasnou a jedinečnou knižnicou, ktorá tu sídli a ktorá tu robí veľký kus práce, privádza nových čitateľov. Ale nachádzate sa aj Vy trochu doma v tejto knižnici? Je pre Vás ona výnimočná, alebo priamo celé Piešťany sú pre Vás niečím výnimočným?

Celkom určite áno, pretože pred možno aj viac, ako desiatimi rokmi som sa prvýkrát zoznámila s touto knižnicou. Teraz si spomínam, že to možno bolo v 90. rokoch, prvýkrát, keď tu boli Dni detskej knihy (r. 1993) a vtedy som si uvedomila, aká je táto knižnica živá. A to je aj dobré, že teraz možno spomínam takto dozadu, pretože človek si môže všímať kontinuitu ich práce a to, že za tie roky, čo sem chodím napríklad na festival Zázračný oriešok alebo na niektoré podujatia, ktoré táto knižnica pripravuje, tak oni veľmi cielene pracujú s detským divákom, s detským poslucháčom, s detským čitateľom a vlastne naplňajú tak obsah toho, čo si myslím, že by knižnica mala v našich komunitách plniť, že by to malo byť centrum, nejaké srdce mesta, v ktorom sa ľudia stretávajú, v ktorom si možno lepšie uvedomujú svoje miesto aj v živote, aj v tej komunite a v ktorom sa stretávajú aj generácie.

Moja úplne posledná otázka: Je oriešok zázračný?

Áno! Oriešok je a vždy bude zázračný, pretože oriešky v našom živote sú schované v chvíľach a momentoch. Pre nás je veľmi dôležité, že nevieme, čo nám tá chvíľa prinesie a tak vlastne každý okamih života, ktorý si vieme vychutnať, sme vlastne v tom zážitku tej Popolušky alebo aj jej sestry alebo sestier. To znamená, že v tom oriešku vidíme buď to, čo nám priniesol každodenný život a nevšimneme si, že je to niečo viac ako oriešok, alebo zbadáme ten zázračný moment. A cinkne nám!

Piešťany 24.05.2018

Projekt: Zázračný oriešok 2018

Akcia: Tajomstvo v oriešku

Autor rozhovoru: Sidónia Féderová

Účastníci rozhovoru: Timotea Vráblová

Prepis videonahrávky: Drahomíra Moretová